

良寛大愚

Ryōkan Taigu, 1758–1831

Az ottfelejtett hold

Rjókan Taigu 101 haikuverse
Terebess Gábor fordításaival

Rjókan önarcképe

新 年 俳 句
shinnen haiku
Újévi haikuk

のっぺりと師走も知らず今朝の春
nopperi to / shiwasu mo shirazu / kesa no haru
**megkönnyebbültem
feledvén az év végét
reggel tavasz lett**

よそはでもかほはしろいぞよめがきみ
yoso wa demo / kao wa shiroizo / yome ga kimi
**púder nélkül is
arcod oly sápadt fehér
fiatalasszony**

春雨や門松の注連ゆるみけり
harusame ya / kadomatsu no shime / yurumi keri
**tavaszi zápor
újév fenyődíszait
már kilógatták**

春 の 俳 句
haru no haiku
Tavaszi haikuk

あげ巻の昔をしのぶすみれ草
agemaki no / mukashi o shinobu / sumire sō
**gyengéd emlék
gyerekfrizurák
ibolyavirága**

春雨や静になづる破れふくべ
harusame ya / shizukani naduru / yarefukube
**tavaszi zápor
megsimogatom repedt
tökhéjkulacsom**

春雨や友を訪ぬる想ひあり
harusame ya / tomo o tazunuru / omoya ari
tavaszi zápor
meglátogattam volna
jó barátomat

水の面にあや織りみだる春の雨
mizu no mo ni / ayaori midaru / haru no ame
vizek színére
hímes selymet szurkál a
tavaszi zápor

新池や蛙とびこむ音もなし
araike ya / kawazu tobikomu / oto mo nashi
hallgat az új tó
ugorhat béka belé
vize se csobban

夢さめて聞くは蛙の遠音かな
yume samete / kiku wa kawazu no / tōne kana
álomból ocsúdván
távolról brekegnek
a levelibékák

子らや子ら子らが手を取る躑躅かな
koraya kora / kora ga te o toru / tsutsuji kana
gyerünk gyerekek!
azáleák áhítozzák
ártó kezetek

山里は蛙の声となりにけり
yamazato wa / kaeru no koe to / nari ni keru
levelibékák
kuruttyolásába fúlt
hegyi falucska

今日来ずば明日は散りなむ梅の花
kyō kosu ba / asu wa chirinan / ume no hana
nyílnak az ágon
a szilvavirágok – de
hullanak holnap

青みたるなかに辛夷の花ざかり
aomitaru / naka ni kobushi no / hanazakari
magnóliának
sűrű sötét lomb közt
bomlik virága

雪しろの寄する古野のつくづくし
yukishiru no / yosuru furu ya no / tsukudukushi
olvad a hó
latyakos régi réten
zsurló sarjad

雪しろのかかる芝生のつくづくし
yukishiru no / kakaru shibafu no / tsukudukushi
olvad a hó
zsurlók közül a fű
elő-előbújik

雪汁や古野にかかるつくづくし
yukishiru ya / furu ya ni kakaru / tsukudukushi
hófoltok közt ím
zsurlók sarjadoznak már
a régi réten

鶯に夢さまされし朝げかな
uguisu ni / yumesama sareshi / asage kana
a csalogány
felvert álmomból
hol a reggelim?

鶯や百人ながら気がつかず
uguisu ya / hyakunin nagara / kigatsukazu
csalogány
milyen kevesen
figyelünk rád

世の中は桜の花になりにけり
yo no naka wa / sakura no hana / ni nari keri
köröttünk
a világ nem több mint
cseresznyevirág

山は花酒屋酒屋の杉ばやし
yama wa hana / sakeya sakeya no / sugibayashi
virágban a hegy
szaké! szaké! – hangzik
visszhangzik az erdő

同じくば花の下にて一とよ寝む
onajiku ba / hana no moto nite / hitoyo nen
elaludnék itt
virágzó cseresznyék alatt
csak egy éjszakára

須磨寺の昔を問へば山桜
Sumadera no / mukashi o toeba / yamazakura
Szuma-templom
históriáját tudják
a vadcsereznyefák

ほろ酔ひのあしもと軽し春の風
horoyoi no / ashimoto karushi / haru no kaze
mint ki kaptos
lépteim könnyedek
a tavaszi szélben

この宮や辛夷の花に散る桜
kono miya ya / kobushi no hana ni / chiru sakura
szentély körül
cseresznye szirma potyog
magnóliákra

散る桜残る桜も散る桜
chiru sakura / nokoru sakura mo / chiru sakura
elhull a virág
virágzó fák szirma is
lehulló virág

Rjókan egyik búcsúverse.

苞にせむ吉野の里の花がたみ
tsuto ni sen / Yoshino no sato no / hanagatami
Josino cseresznye-
illatát idézi
kosárnyi virág

夏の俳句 natsu no haiku Nyári haikuk

誰れ聞けと真菰が原の行行子
dare kike to / makomo ga hara no / gyōgyōshi
csupa fül vagyok
vadrizstáblák felől
poszáta cserreg

真昼中真菰が原の行行子
hiru hi naka / makomo no naka no / gyōgyōshi
fényes délidő
vadrizsmező felett
poszáta cserreg

人の皆ねぶたき時の行行子
hito no mina / nebutaki toki no / gyōgyōshi
mind így vagyunk
alig nyom el az álom
poszáta cserreg

かきつばた我れこの亭に酔ひにけり
kakitsubata / ware kono tei ni / yoini keru
írisz-szirom jaj
kunyhóm falához simult
megrészegített

真昼中ほろりほろりと芥子の花
mahiru naka / horori horori to / keshi no hana
nap derekán
réten innen réten túl
virágzik a mák

鍋みがく音にまぎるる雨蛙
nabe migaku / oto ni magiruru / amagaeru
üstöt sikálok
ám zaját a zöld békák
túl- s túlharsogják

夏の夜や蚤を数へて明かしけり
natsu no yo ya / nomi o kazoete / akashikeri
nyáréjen ébren
bolháimat számolgom
virradatig

風鈴や竹を去ること三四尺
fūrin ya / take o saru koto / san shi shaku
a szélcsengők túl-
lengik a lengő nádat
három-négy lábbal

涼しさを忘れまひぞや今年竹
suzushisa o / wasuremai zo ya / kotoshidake
hűsítő zöldjét
idei bambuszunknak
el ne feledjük

鳩の巣のところがへする五月雨
nio no su no / tokoro gaesuru / samidare
vöcsökfészket
most mindenütt találsz
májusi zápor

さわぐ子の捕る知恵はなし初ほたる
sawagu ko no / toru chie wa nashi / hatsu hotaru
gyerek ha fecseg
fénybogár-fogásban
első sose lesz

青嵐吸物は白牡丹
seiran / suimono wa / shiro botan
levesembe
fehér peóniát ejt
a nyári szél

酔臥の宿はここか蓮の花
yoi fushi no / tokorowa koko ka / basu no hana
leittasulván
hová hajtsam a fejem
lótuszvirág

わが宿へ連れて行きたし蓮に鳥
waga yado e / tsurete yukitashi / hasu ni tori
**milyen jó lenne
kunyhómig kísérni
a lótusz madarát**

鉄鉢に明日の米あり夕涼み
tetsubachi ni / asu no kome ari / yūsuzumi
**holnapi rizsem
már kolduscészémben vár
hűsölök este!**

手もたゆくあふぐ扇の置きどころ
te mota yuku / ōgu ōgi no / okidokoro
**kezem tétován
nyugvóhelyét keresi
a legyezőmnek**

昼顔やとちらの露の情やら
hirugao ya / dochira no tsuyu no / nasake yara
**hajnalkavirág
gyűjti a harmatot
ahogy reméltük**

留主の戸に独り寂しき散り松葉
rusu no to ni / hitori sabishiki / chiri matsuba
**szomorú magány
zárt ajtó előtt
fenyőtű gyűlik**

秋 の 俳 句 aki no haiku Őszi haikuk

いざさらば暑さを忘れ盆踊
iza saraba / atsusa o wasure / bonodori
**gyere menjünk
ne törődj a hőséggel
jön a Bon-tánc**

手ぬぐひで年をかくすや盆踊
tenuguide / toshi o kakusu / ya bonodori
**egy fejpánttal
éveket tagadhatunk le
Bon-tánc ünnepen**

この人の背中に踊りできるなり
kono hito no / senaka ni odori / dekirunari
micsoda nő!
táncolni lehetne
hatalmas hátán

萩すすき露のぼるまで眺めばや
hagi susuki / tsuyu no boru made / nakame baya
bokorhere - nád
szeretnék elmélkedni
míg jön a harmat

萩すすきわが行く道のしるべせよ
hagi susuki / waga yuku michi no / shirubeseyo
bokorhere - nád
végig az út mentén
csupa ismerős

顔回がうちものゆかし瓢哉
Gankai ga / uchimono yukashi / fukube kana
annyt megér
mint Gankai nemes kardja
tökhéjkulacsom

Gankai = Jen Huj, Konfuciusz kedvenc, szegény sorsú tanítványa

わが恋はふくべで泥鱈をおすごとし
waga koi wa / fukube de dojō o / osu gotoshi
tökhéjből csíkkal
vén kezemből kisiklik
a szerelem is

秋風に独り立ちたる姿かな
aki kaze ni / hitori dachitaru / sugata kana
ősi szélben
magára maradt
egy árnyék

摩頂して独り立ちけり秋の風
machō shite / hitori dachi keru / aki no kaze
fenn a csúcson
egyedül szálllok szembe
az őszi széllel

屋根引の金玉しばむ秋の風
yanebiki no / kintama shibomu / aki no kaze
tetőt javítok
őszi szél cibálja
aranygolyóimat

柿もぎの金玉寒し秋の風
kakimogi no / kintama samushi / aki no kaze
szilvát szakajtván
őszi szél tépázza
aranygolyóimat

秋高し木立は古りぬ籬かな
akitakashi / kodachi wa furinu / magaki kana
tiszta őszi ég
elvadult vén fák
élő sövénye

秋は高し木立はふりぬこの館
aki wa takashi / kodachi wa furinu / kono yakata
tiszta őszi ég
elvadult vén fák közt
a viskóm!

宵闇やせむざいはただ虫の声
yoiyamiya / senzai wa tada / mushi no koe
leszállt az éj
a kertben csak
tücsökzene szól

稲舟をさしゆく方や三日の月
inabune ya / sashiyuku kata ya / mikka no tsuki
rizesz bárkánk
egyenesen a félhold
felé igyekezik

Rjókan saját ecsetírása haikujával

秋ひよりせむ羽すずめのはをとかな
秋日和千羽雀の羽音かな
aki hiyori / senba suzume no / haoto kana
tiszta őszi ég
szárnyat csattogató
verébseregek

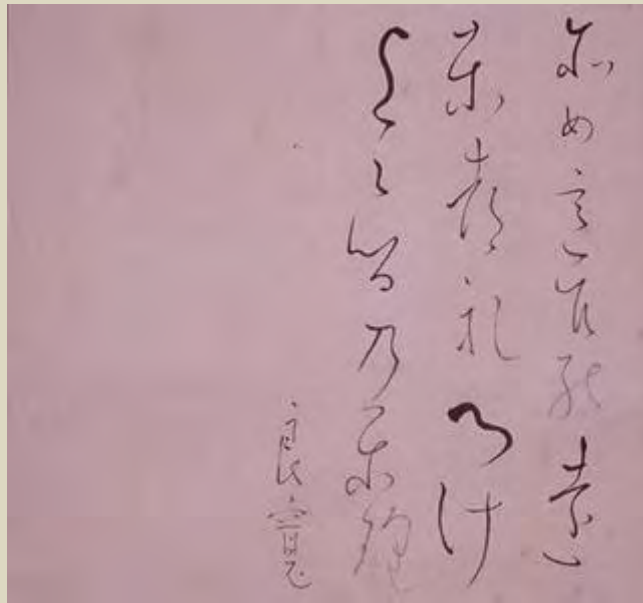
名月や庭の芭蕉と背比べ
meigetsu ya / niwa no bashō to / sei kurabe
telihold fényénél
kertem basó-fájához
mérem magamat

名月や鶏頭花もによつきによき
meigetsu ya / keitō hana mo / nyoki nyoki
telihold fényénél
kakastaréj-virágok
előbukkantak

手を振つて泳いでゆくや鰯売り
te o furite / oyoide yuku ya / iwashi uri
karja kalimpál
cikcakkban halad
a halaskofa

いく群れか泳いで行くや鰯売り
ikumure ka / oyoide yuku ya / iwashi uri
útján cikcakkban
halad a halaskofa
háztól házig

息せきと升りて来るや鰯売り
ikiseki to / noborite kuru ya / iwashi uri
megizzadt zihál
idáig felkaptatott
a halaskofa

Rjókan saját ecsetírása haikujával

そめいろのをとつれつげよよるのかり
蘇迷盧の訪れ告げよ夜の雁
Someiro no / otozure tsugeyo / yoru no kari
mondj el mindent
Szomeiro-hegyről
esti vadliba

Someiro = Szumeru-hegy, a világ közepe, fent az égben

われ喚て故郷へ行や夜の雁
ware yobite / kokyō e yuku ya / yoru no kari
**vadludak hívnak
induljak haza vélük
e késő estén**

君来ませいが栗落ちし道よけて
kimase kimi / igakuri ochi shi / michi yokete
**ha feljössz hozzám
ne taposs a hullott
gesztenyékre**

ぬす人に取り残されし窓の月
nsubito ni / tori nokosareshi / mado no tsuki
**kirabolt kunyhóm
ablakába beragyog
az ottfelejtett hold**

五合庵 Gogō-an, Rjókan remetekunyhója
1804-től 1816-ig élt itt, (1914-ben újjáépítették)

柴の戸に露のたまりや今朝の秋
shiba no to ni / tsuyu no tamari ya / kesa no aki
**rőzsekapumon
gyöngyözik a harmat
ősz pirkadat**

いくつれか鷺の飛びゆく秋の暮
ikutsure ka / sagi no tobi yuku / aki no kure
**gémek az égen
kis rajokra oszlanak
ősz szürkület**

いざさらば我も帰らむ秋の暮
iza saraba / ware mo kaeran / aki no kure
**itt a vége
magam is elfutok
ősz alkonyat**

もみぢ葉の錦の秋や唐衣
momijiba no / nishiki no aki ya / karagoromo
őszí brokát
piros juharlevelek
Tang-kori köntös

裏を見せ表を見せて散る紅葉
ura o mise / omote o misete / chiru momiji
ellibegőben
juharlevél fonákja
aztán a színe

Ez Rjókan búcsúverse. Fordításváltozat:

ellibegőben
mutatja minden levél
színét s fonákját

ゆく秋のあはれを誰に語らまし
yuku aki no / aware o dare ni / katara mashi
foszlik már az ősz
együtt kéne szomorkodni
valakivel

冬の俳句 fuyu no haiku Téli haikuk

雨もりやまた寝るとこの寒さかな
amamori ya / mata nerutoko no / samusa kana
lyukas a tető
ázott ágyamban hálok
mint jégveremben

焚くほどは風がもて来る落ち葉かな
takuhodo wa / kaze ga motekuru / ochiba kana
összefú a szél
elég hullott levelet
hogyan tűzet rakjak

Vö. Basó:
„szélvihar sodor
zörgő avart kapumhoz
főzhessek teát”

Vö. Issza:
„gyűjthetek tüzet
elég száraz levelet
hord ide a szél”

初時雨名もなき山のおもしろき
hatsu shigure / na mo naki yama no / omoshiroki
**szemerkél az eső
nevesincs hegyen
azért kellemes**

柴焼て時雨聞夜となりにけり
shiba yaite / shigure kiku yo to / nari ni keru
**tűzet rakok
ősz esővel száll
le az este**

日々に時雨の降れば人老いぬ
hibi hibi ni / shigure no fureba / hito oinu
**nap mint nap mint nap
szitáló hideg eső
megöregedtünk**

山しぐれ酒やの蔵に波深し
yamashigure / sakaya no kura ni / nami fukashi
**hegyi záporosó
az italraktárban
mély tócsák**

木枯を馬上ににらむ男かな
kogarashi o / bajō ni niramu / otoko kana
**metsző őszi szél
merev tekintettel el-
lovagol egy úr**

冬川や峰より驚のにらみけり
fuyu gawa ya / mine yori washi no / nirami keru
**befagyott folyó
fölött – dermedt zsákmányát
fürkészi a sas**

火貫ひに橋越て行く寒さかな
hi morai ni / hashi koete yuku / samusa kana
**rőzsét szedtem
fagyos este kelek át
a gyaloghídon**

柴垣に小鳥集まる雪の朝
shibagaki ni / kotori atsumaru / yuki no asa
**sövénybozótton
már madárfiókák ülnek
reggeli hóban**

老翁が身は寒に埋雪の竹
rō ga / mi wa samu ni uzu / yuki no take
**hideg-sújtotta
öregember – hó alatt
bambusz görnyedez**

鉢叩き鉢叩き昔も今も鉢叩き
hachi tataki hachi tataki / mukashi mo ima mo / hachi tataki
kocogtatom-kocogtatom
újra és aztán újra
evőcsészémet

人の来てまたも頭巾を脱がせけり
hito no kite / mata mo zukin o / nugase keru
kopogtatnak kint
már megint vehetem le
ócska sityakom

のつぼりと師走も知らず弥彦山
noppori to / shiwasu mo shirazu / Yahiko yama
ej Jahiko-hegy
elfelejtetted netán
az év végét is?

たかつきに向かふあしたの寒さかな
takatsuki ni / mukau ashita no / samusa kana
hajnalban fagyban
imaasztalkám elé
letérdepelek

無 季 の 俳 句 muki no haiku Évszakjelző nélküli haikuk

あけ窓の昔をしのぶすぐれ夢
ake mado no / mukashi o shinobu / sugure yume
ablakom tárva
bedől a múlt visszatér
álmodni se kell

よしや寝む須磨の浦はの波枕
yoshi ya nen / Suma no urawa no / nami makura
minő élvezet
Szuma-parton hullámpárnán
elszenderedek

黄金もていざ杖買はむさみつ坂
kogane mote / iza tsue kawan / Samizusaka
utolsó rézpénz
Szamidzu-meredélyhez
veszek egy botot

落ちつけばこども廬山の時雨かな
ochitsukeba / koko mo Rozan no / shigure kana

**béke és nyugalom
oly sűrűn szítal a köd
akár Rodzanban**

Rodzan = Lü-hegy
Szu Tung-po (Szu Si, 1036-1101) versére utal:

„A ködbeborult Lü-hegy és a Cse-folyó hulláma!
Amíg el nem éred, ezer vágy is hajt utána,
de meglásd egyszer – és semmi több, csupán a
ködbeborult Lü-hegy és a Cse-folyó hulláma.”

平生の身持ちにほしや風呂上がり
heizei no / mimochi ni hoshi ya / furo agari

**ha mindennap
ilyen jól jönnek ki
a forró fürdőből**

雨の降る日はあはれなり良寛坊
ame no furu / hi wa aware nari / Ryōkan bo

**esős napokon
eláztat a búbanat
Rjókan szerzetes**

うら畑殖生の垣の破れから
urabatake / hanifu no kaki no / yabure kara

**a szomszéd kertje
vályogfalon tátongó
lyukon át**

倒るれば倒るるままの庭の草
taorure ba / taoruru mama no / niwa no kusa

**leheveredik
és heverten marad itt
sok kerti fűszál**

可惜虚空に馬を放ちけり
oshimubeshi / kokū ni uma o / hanachi keri

**kósa kancánk hajh
eliramlott a pusztán
egyedül**

悠然と草の枕に留守の庵
yūzen to / kusa no makura ni / rusu no an

**teljes nyugalom
fűpárnán fekszem
kunyhóm is messze**

来ては打ち行きては叩く夜もすがら
kite wa uchi / yukite wa tataku / yomosugara

**jövet tapsolok
menet meg kopogok
kerek egy éjt át**

Betűrendes mutató

agemaki no / mukashi o shinobu / sumire sō
 ake mado no / mukashi o shinobu / sugure yume
 aki hiyori / senba suzume no / haoto kana
 aki kaze ni / hitori dachitaru / sugata kana
 akitakashi / kodachi wa furinu / magaki kana
 aki wa takashi / kodachi wa furinu / kono yakata
 amamori ya / mata nerutoko no / samusa kana
 ame no furu / hi wa aware nari / Ryōkan bo
 aomitaru / naka ni kobushi no / hanazakari
 araike ya / kawazu tobikomu / oto mo nashi
 chiru sakura / nokoru sakura mo / chiru sakura
 dare kike to / makomo ga hara no / gyōgyōshi
 fūrin ya / take o saru koto / san shi shaku
 fuyu gawa ya / mine yori washi no / niramiki
 Gankai ga / uchimono yukashi / fukube kana
 hachi tataki hachi tataki / mukashi mo ima mo / hachi tataki
 hagi susuki / tsuyu no boru made / nakame baya
 hagi susuki / waga yuku michi no / shirubeseyo
 harusame ya / kadomatsu no shime / yurumi keri
 harusame ya / shizukani naderu / yarefukube
 harusame ya / tomo o tazunuru / omoya ari

hatsu shigure / na mo naki yama no / omoshiroki
heizei no / mimochi ni hoshi ya / furo agari
hibi hibi ni / shigure no fureba / hito oinu
hi morai ni / hashi koete yuku / samusa kana
hirugao ya / dochira no tsuyu no / nasake yara
hiru hi naka / makomo no naka no / gyōgyōshi
hito no kite / mata mo zuki o / nugase keru
hito no mina / nebutaki toki no / gyōgyōshi
horoyoi no / ashimoto karushi / haru no kaze
ikiseki to / noborite kuru ya / iwashi uri
ikumure ka / oyoide yuku ya / iwashi uri
ikutsure ka / sagi no tobi yuku / aki no kure
inabune ya / sashiyuku kata ya / mikka no tsuki
iza saraba / atsusa o wasure / bonodori
iza saraba / ware mo kaeran / aki no kure
kakimogi no / kintama samushi / aki no kaze
kakitsubata / ware kono tei ni / yoini keru
kimase kimi / igakuri ochi shi / michi yokete
kite wa uchi / yukite wa tataku / yomosugara
kogane mote / iza tsue kawan / Samizusaka
kogarashi o / bajō ni niramu / otoko kana
kono hito no / senaka ni odori / dekirunari
kono miya ya / kobushi no hana ni / chiru sakura
koraya kora / kora ga te o toru / tsutsuji kana
kyō kosu ba / asu wa chirinan / ume no hana
machō shite / hitori dachi keru / aki no kaze
mahiru naka / horori horori to / keshi no hana
meigetsu ya / keitō hana mo / nyoki nyoki
meigetsu ya / niwa no bashō to / sei kurabe
mizu no mo ni / ayaori midaru / haru no ame
momijiba no / nishiki no aki ya / karagoromo
nabe migaku / oto ni magiruru / amagaeru
natsu no yo ya / nomi o kazoete / akashikeru
nio no su no / tokoro gaesuru / samidare
nopperi to / shiwasu mo shirazu / kesa no haru
noppori to / shiwasu mo shirazu / Yahiko yama
nusubito ni / tori nokosareshi / mado no tsuki
ochitsukeba / koko mo Rozan no / shigure kana
onajiku ba / hana no moto nite / hitoyo nen
oshimubeshi / kokū ni uma o / hanachi keru
rōō ga / mi wa samu ni uzu / yuki no take
rusu no to ni / hitori sabishiki / chiri matsuba
sawagu ko no / toru chie wa nashi / hatsu hotaru
seiran / suimono wa / shiro botan
shibagaki ni / kotori atsumaru / yuki no asa
shiba no to ni / tsuyu no tamari ya / kesa no aki
shiba yaite / shigure kiku yo to / nari ni keru
Someiro no / otazure tsugeyo / yoru no kari
Sumadera no / mukashi o toeba / yamazakura
suzushisa o / wasuremai zo ya / kotoshidake
takatsuki ni / mukau ashita no / samusa kana
takuhodo wa / kaze ga motekuru / ochiba kana
taorure ba / taoruru mama no / niwa no kusa
te mota yuku / ōgu ōgi no / okidokoro
tenuguide / toshi o kakusu / ya bonodori

te o furite / oyoide yuku ya / iwashi uri
tetsubachi ni / asu no kome ari / yūsuzumi
tsuto ni sen / Yoshino no sato no / hanagatami
uguisu ni / yumesama sareshi / asage kana
uguisu ya / hyakunin nagara / kigatsukazu
urabatake / hanifu no kaki no / yabure kara
ura o mise / omote o misete / chiru momiji
waga koi wa / fukube de dojō o / osu gotoshi
waga yado e / tsurete yukitashi / hasu ni tori
ware yobite / kokyō e yuku ya / yoru no kari
yamashigure / sakaya no kura ni / nami fukashi
yama wa hana / sakeya sakeya no / sugibayashi
yamazato wa / kaeru no koe ni / nari ni keru
yanebiki no / kintama shibomu / aki no kaze
yoi fushi no / tokorowa koko ka / basu no hana
yoiyamiya / senzai wa tada / mushi no koe
yo no naka wa / sakura no hana / ni nari keru
yoshi ya nen / Suma no urawa no / nami makura
yoso wa demo / kao wa shiroizo / yome ga kimi
yukishiru no / kakaru shibafu no / tsukudukushi
yukishiru no / yosuru furu ya no / tsukudukushi
yukishiru ya / furu ya ni kakaru / tsukudukushi
yuku aki no / aware o dare ni / katara mashi
yume samete / kiku wa kawazu no / tōne kana
yūzen to / kusa no makura ni / rusu no an

Irodalom

Ryōkan: 44 haiku

Japán-magyar kétnyelvű kiadás

Fordította (és a kötetet tervezte): Terebess Gábor,

a japán szöveget gondozta: Racskó Ferenc,

Terebess Kiadó, Budapest, 1999.

50 oldal, fűzve

<https://terebess.hu/konyvkiadas/pdf/44haiku.pdf>

A japán zen költő, Ryōkan, három dolgot ki nem állhatott:

a költők versét, a szépírók ecsetvonását és a szakácsok főztjét. Kolduló körútjain le-leállt a gyerekekkel labdázni, bújócskázni – önfeledtebben és komolyabban játszott mindnyájuknál...

Soha nem akart felnőtté válni, mesterséget tanulni, inkább vállalta az otthontalanságot, a nincstelenséget, az egyedüllétet – ezt megtehetette, mint zen buddhista remete, anélkül, hogy bolondnak nézték volna, bár nem lehet véletlen, hogy úgy hívta magát: Taigu „a Nagy Balga”.

Tavaly decemberben egy párizsi antikváriusnál kezembe akadt kétnyelvű haiku kötete, és már útközben elkezdtem fordítgatni névjegyek hátára, újságok szélére. Ez kerekedett belőle.

Azt hiszem, Ryōkan mindig is legkedvesebb japán költőm marad, őszinte, egyszerű, ellenséges érzelmektől mentes hangja („A világgal úgy vagyok, hogy se vele, se ellene.”) felejthetetlen élmény, ráadásul ugyanahhoz a Sôtō zen felekezethez tartozott, amelynek szerzetesei között én is éltem és tanultam valamikor Japánban.

(Budapest, 1998. március 24. *Részlet Terebess Gábor előszavából*)

Rjókan minden haikuja japánul évszakok szerint:

http://terebess.hu/english/haiku/ryokan_jp.doc

良寛様の全俳句 <http://www15.ocn.ne.jp/~kamido/ryoukan/kasyuu/ryoukanhaiku1.html>

良寛全句集 <http://www.majima.gotohp.com/satuki160608.htm>

Rjókan minden haikuja franciául Joan Titus-Carmel, Cheng Wing fun / Hervé Collet, Alain-Louis Colas, Gilles Fabre, Mitchiko Ishigami-Iagolnitzer, Daniel Py, Yamasemi, André Cayrel és Terebess Gábor fordításában:

<http://terebess.hu/english/haiku/ryokan.doc>

Rjókan minden haikuja angolul Terebess Gábor fordításában:

http://terebess.hu/english/haiku/ryokan_english.doc

Rjókan minden haikuja spanyolul:

http://terebess.hu/english/haiku/ryokan_esp.doc